

בפי הולכת מחרתיים לפריס לפתיחת הביתן האר"י, והיא סלפנה לחיים שעליו לבוא מיד
פריסה. ברצוננו שידבר מיד על ענין זה/בלום.

בערב קבלת פנים לעכדאלה באולם החברה האסיתית המרכזית. ישב ראש לורד לוויד, שציין
בפתיחתו את ביקורו בעבר הירדן בזמן האחרון, שבו ראה את ההתפתחות הנפלאה של הארץ
הודות ל"שלטונו החרוץ של האמיר". מג'ור גלוב הרצה על המזרח והמערב והשפעת החרבות
הערבית - זו הייתה הערובת של "היסטוריה" דרדקאית ונבערת על המזרח בצרוף שבחי-הבאי
לבידווים והערות קולעות על ההוי האמתי שלהם. ההרצאה לוותה בחמונות קיר מארצות ערב.
האמיר בא בלוויית שני שומרי ראש בידווים ושני פקידים לבושים אירופאית וחבושי-פסים.
לאחר גמר ההרצאה הזמינני לוויד לסעוד אצלו. נפגשתי באולם גם עם פילבי. הוא דיבר עם
אנשי א.ס. ורוצה לשוחח אתי. קבענו פגישה למחר באסנאום.

42.5 Broadway
New York City

867?
לונדון, 26.5.37

וורטהיים היקר -

הבוקר קיבלתי את מכתבך. את סוריני לא ראיתי ולא שמעתי על בואו ומסילאל קיבלתי
את החומר ששלחתם על ידו. בכלל לא כדאי להעביר מכתב בידי אנשים פרטים כשיש דואר.
הפגישה הזאת אם וורבורג דווקא חשוב לדעת אותה - וצר שהדבר טרם הגיע אלי.

אני מסומק אם לוקר יכל עכשיו לנסוע לאמריקא. רצינו עוד לפני יותר מחדשיים שילך
לאמריקא - ואם לא מצאתם זאת לנחוצ. עכשיו לוקר בפולין, ואין להעלות על הדעת
נטיעתו משם. המצב בפולין קשה מאוד. העוני, הפוגרומים, חוסר-העליה מרפים הידים,
ואם לוקר יעזוב - תסבול עבודתנו באופן קשה.

בנוגע למצב הפוליטי - אני מצטער שאין בידי לבשר לכם בשורות. וודאי כבר קראתם
הודעת אורמסבי גור במרלמנט שלסום שהרפורם יחתם כנראה בשבוע השלישי של יוני,
והממשלה מקווה שתוכל לפרט את החלטותיה יחד עם הרפורם של הועדה הפלכותית בלי

דחיות יתרות. יש להניח שהועדה דנה כבר עכשיו עם הממשלה על מסקנותיה, ואין זה מן הנסגז כלל וכלל שמסקנות אלה יהיו לכתחילה משותפות כלומר מוסכמות ע"י הועדה והממשלה, לכל הפחות משרד המושבות. אולם איני יכול לערוב על ודאות הדבר הזה. באופן פורמלי סוענת הממשלה שאין היא יודעת מה הועדה אומרת להציע והועדה גופא כמובן שאינה מגלה לשום איש את מחשבותיה. באופן שכל הידיעות והשמעות על מסקנות הועדה אינן לפי שעה אלא א נחושים בלבד. ידוע לנו שלכל הפחות חבר אחד של הועדה נוסה לרעיון של החלוקה. במידה שהעיונות כותבת על חכניות הועדה - מדובר אך ורק על חלוקה, אבל לפי שעה אין כל אלה אלא השערות בלבד.

ידוע לנו שהועדה מעיינת בשאלת עבר הירדן, ולפני שבוע נחקשנו ע"י הועדה להסציא לה חומר על אפשריות ההתישבות בעה"י - וכמובן המצאנו כל מה שיש חחת ידינו. אבל מוקדם עדיין להסיק מכאן מסקנה שהועדה חציע פתיחת עבר הירדן לעליה יהודית. *

בלונדון נמצאים עכשיו צירים מכל הארצות הערביות, ביניהם גם האמיר עבדאלה. היה לנו פגישות אהו, וכן גם אנו נפגשים עם באי-כוח הארצות הערביות האחרות שבאו להכחרה. אולם פגישות אלו אינן נוחנות תוצאות מידיות.

שלושם היחה לנו ישיבה עם האכסקוסיבה של הליבור פרסי - על פי הצעתם, הם רוצים לדעת עמדתנו ביחס לרפורט של הועדה. בישיבה השתתפו מהם כשנים עשר חברים (ביניהם מוריסון). מצדנו השתתפו: דוב הוז, ברל כצנלסון ואנכי. הצגנו את שאלת העליה כשאלה המרכזית והסברנו התוצאות האיומות ~~א~~ של צמצום העליה גם בשביל הישוב והארץ וגם בשביל העט היהודי כולו, ביחוד בארצות אירופה המזרחית והתיכונית. היו"ר דלסון שאל את דעתנו בדבר רעיון החלוקה והסברנו שכבר היו שחי חלוקות שגרמו נזק עצום לארץ ולנו: בפעם הראשונה - 1919 - חלוקת מזרח א"י בין צרפת ואנגליה (העמדת חורן ובשן חחת מנדס צרפתי) ובפעם השניה - הפרדת עבר הירדן בשנת 1922. ציינו הסכנות הצפויות מחלוקה שלישית ואי השלמת היהודים עם אבדן ירושלם. דרשנו פתיחת עבר הירדן והבטחת אפשריות לעליה גדולה. הישיבה נסתיימה בהבטחה שמפלגת העבודה לא תקבע עמדתה לאחר פרסום הרפורט אלא לאחר התייעצות שניה אהנו.

לפי שעה עליכם לרכז כל המאמצים במפעל השקל. הפעם זהו הגיוס הפוליטי העיקרי. ומרכז הכובד נמצא באמריקא. אם יש לעם היהודי משקל פוליטי כל שהוא - הרי זה בחוץ אמריקא. כוחנו ומשקלנו הציוני באמריקא יהיה לו הפעם ערך גורלי. אני מצטער לראות שבולדה עסוקה עכשיו במפעל נחשון. איני צריך להגיד כמדומני כמה אני מחשיב את כיבוש הים ומפעל הים - אולם ברגע זה לא יחכן שבולדה לא תחמכר למפעל השקל. קונגרס זה יהיה קונגרס של הכרעה היסטורית כאשר לא היה כמותו מראשית החנוכה. וכוחו של הקונגרס וכוחנו אנו בקונגרס הוא הפעם ענין גורלי. איני יודע מתי יסתיים אצלכם מפעל השקל ומתי נערכות הבחירות - אבל אם יש עוד זמן על בולדה כמו כן על שאר החברים להקדיש את כל מרצם למפעל השקל.

אבקשן לכתוב לי בפרוטרוט מצב העניינים: כמה שקלים נפוצים השנה באמריקא, כמה נפוצו לפני שנה, כמה הפיצונו אנחנו וכמה המפלגות האחרות, ומה הם הסיכויים. צר לי מאוד שאני יכול לעזוב את לונדון - אני הולך רק בשבוע הבא לימים אחדים לפולין מפני המצב המדיני. חפצתי מאוד לבוא לאמריקא, אאסא ואפילו לזמן קצר. אני מלא חרדה לקונגרס הקרוב. פולין תפגור הפעם מפני הסבות שהזכרתי, ואם אמריקא לא תרחיב במידה נכרת את התחומים צפוי לנו כשלון שיהיה גם פוליטי וגם הסתדרותי. ועליכם מוטלת הפעם אחריות כבדה, כפולה ומכופלת. אתכול ראיתי את ד"ר/גולדמן משיקגו בדרכו לדרום אמריקא, אך לא יכלתי להציל מפיו מצב מפעל השקל, ואני מחכה לידיעות ממך. שלום לכל החברים. ד. בן גוריון.

26.5.37

בפי סלגרמה אתמול לחיים שיבוא פריסה. וזירה סלפנה לו אמש את הידיעה, מטשה על הגליל והצטרפה לבקשה שיבוא פריסה. חיים ענה בשלילה, כי אינו פאמין ששיחה עם בלום הועיל.

הבו ד. סלגרפו שהיהן שוב לחיים שאנו עלולים לאחר - ועליו לבוא מיד פריסה אם גם החוץ מוחלת במפק.